

Miten tuoda katsomuskasvatusta esille seurakuntataustaisessa lippukunnassa?

Anna Kasvinen

Porin seurakuntayhtymä, nuorisosihteeri vt., pappi

Perhepartio-ohjaaja Porin Tulitikuissa

Miksi hengellisyys on osa partiota?

Peruskirja: positiivinen uskonnonvapaus

” – Positiivisella uskonnonvapaudella tarkoitetaan perustuslaissa turvattua oikeutta harjoittaa uskontoa. Kyse ei ole vain oikeudesta hiljaa itsekseen ajatella uskonnollisia asioita ja rukoilla, vaan myös oikeudesta tehdä sitä yhteisöllisesti toisten kanssa.” Piispa Jukka Keskitalo

Ihanteet kuin Raamatusta

- Kunnioittaa toista ihmistä
- Rakastaa luontoa ja suojella ympäristöä
- Olla luotettava
- Rakentaa ystävyyttä yli rajojen
- Tuntea vastuunsa ja tarttua toimeen
- Kehittää itseään ihmisenä
- Etsiä elämän totuutta

Partiolupaus:

”kasvaa katsomuksessani” voi ajatella siten, että se tarkoittaa kasvamista kristittyinä

- Partioon kuuluu oman uskon tai muun katsomuksen etsiminen ja myönteinen suhde hengellisyyteen partio.fi:
- Partiolainen oppii elämään oman katsomuksensa mukaisesti ja olemaan sinut tilanteissa, joissa puhutaan katsomuksesta. Partiolainen oppii iloitsemaan katsomuksestaan. partio.fi
- Katsomuskasvatuksellinen ohjelma ei ole muusta partio-ohjelmasta erillistä ja tapahdu vain tietyissä tilanteissa tai hetkissä. Se on kirjoitettu jokaisen ikäkauden ohjelmaan sisään ja käyttämällä täysipainoisesti partio-ohjelmaa toiminnassa, mahdollistuu myös partion arvojen mukaisen katsomuskasvatuksen toteutuminen.
- Hengellisyydestä ei kannata tehdä mörköä, siitä voi jutella aivan kuin mistä tahansa muustakin ohjelman osasta.

B-P:n viisautta Tie onneen -kirjasta:

- Vaella ulos Jumalan vapaaseen luontoon, tee retkiä maaseudulle voidaksesi nauttia taivaan, maan ja meren ihanuuksista, nähdäksesi metsien ja kotojen väriloiston, kuullaksesi purojen, lintujen ja humisevan tuulen soittoa, oppiaksesi tuntemaan eläimet ja niiden elintavat, kunnes tunnet olevasi niiden toveri ja ymmärrät olevasi osa luonnon suuressa järjestelmässä.
- Jumala on lahjoittanut sinulle ruumiin, ei hän on lainannut sen sinulle hyötyäksesi siitä niin paljon kuin suinkin....Tarkastele kaikkia ruumiisi osia. Silloin alat ymmärtää, millainen ihmeellinen elävä kone on uskottu haltuusi oikein käytettäväksi ja silloin alat kunnioittaa ruumistasi.
- Fyysisyys, psyykkisyys ja hengellisyys mutkaton osa ihmisyyttä.
- Ihmisen hyvinvointi edellyttää ihmisen kokonaisvaltaista hyväksymistä.

”Puolet ovat sitä mieltä että Jumalaa ja Jeesusta ei saa mainita” TAI ”Jäsenistössämme on ainakin neljää eri katsomusta edustettuna” - Katsomuskasvatuksen esteitä

- Epävarmuus katsomustaidoista voi tehdä katsomuskasvatuksesta varovaista tai jopa johtaa päätökseen jättää katsomuskasvatus pois. Tämä on kuitenkin maailmanjärjestön ja Suomen Partiolaisten kasvatustavoitteiden vastaista ja jättää tärkeän identiteetin rakentamisen osan pois kasvatuksesta. Partio-ohjelma.fi.
- Liika varovaisuus vs. kohtelias käytös.
- Kaikilta on lupa edellyttää myönteisyyttä suhtautumista eri katsomuksiin: kukaan ei saa kieltää toisen katsomusta. Ollaan yhdessä avoimia, kiinnostuneita, myönteisiä
- Usein muihin uskontokuntiin kuuluvat eivät oleta, ettei esim. kristinusko saisi myös näkyä: monet toivovat että uskonnot saavat näkyä – tällöin myös heidän oma uskonnollisuutensa on ok ja luonnollista.
- **Katsomusten myönteiset vaikutukset** voivat unohtua tai olla epämääräisiä: Katsomukset (uskonnot, aatteet tai näihin kuulumattomat ymmärrykset elämästä) myönteisenä ja ihmiselle voimavaroja antavana asiana. ([Katsomuskasvatus partiossa | Partio-ohjelma](#))
 - Katsomuksesta voi löytää voimavaroja elämän eri tilanteisiin, kuten suruun tai oman tien toteuttamiseen. Katsomuksen toteuttamisen taito tarkoittaa myös uskallusta iloita omasta katsomuksesta ja tuoda sitä esiin. Yksilö tuottaa ympäristöön katsomustaan myös muiden rikkaudeksi. Edistää monikulttuurisuutta ryhmässä.
 - Partiossa iloitsemisen taitoja ovat esimerkiksi uskallus luonnollisella tavalla olla iloinen omasta ja muiden katsomusidentiteetistä. Partiossa opetellaan myönteistä suhtautumista uskontoon ja aatteeseen. Ryhmään esimerkiksi luodaan ilmapiiri, jossa suhtaudutaan myönteisesti eri uskontojen läsnäoloon ryhmässä.

Suomen ev.lut. kirkon ja Suomen partiolaisten yhteistyösopimus 2021

- "Seurakunnat voivat toimia rekisteröityjen tai rekisteröimättömien lippukuntien taustayhteisönä, jolloin lippukunta antaa ensisijaisesti taustayhteisön tunnustuksen mukaista uskonnollista kasvatusta huomioiden jäsentensä katsomusten moninaisuuden." [partio.fi](https://www.partio.fi)
 - Paniikki/pelot pois, tämä ei edellytä sitä että partioryhmästä pitää muuttaa seurakunnan kerhon kaltainen.
 - Tämä antaa luvan ja mahdollisuuden pitää kristilliset tavat osana lippukunnan perinteitä ja toimintaa.
 - Johtajiston kuitenkin hyvä ottaa huomioon, että kristillisen katsomuskasvatuksen tulee olla osa lippukunnan katsomuskasvatusta (käytännössä siis kristinusko + mahdolliset muut katsomukset esillä)
- Omien perinteiden arvostaminen: kaikkea ei kannata eikä tarvitse "siivota pois"
- Perinteiden lyhyt aukikirjoitus esim. lpk:n nettisivuille on nykypäivää: jos jossain on kirjoitettu auki millaisia tapoja lippukunnalla on, on näiden perinteiden mukana pitäminen ok eikä tule yllätyksenä ja katsomuksellisuus säilyy positiivisena asiana. Esim.
 - Lippukunnan tapaamisten lopuksi lausutaan sisaruspiirissa "Hyvää yötä, Jeesus myötä..."
 - Juhlissa saatetaan laulaa virsi, esim. Maa on niin kaunis tai Suvivirsi
 - Ryhmissä pidetään kokousten lopuksi hiljentymishetkinen, jossa käytetään myös kristillistä materiaalia
 - Jne.
- Avoin keskustelu, yhteinen pohdinta srk:n kanssa jos mietityttää: srk tietää että katsomusten kirjo on todellisuutta. On parempi ottaa seurakunnan kanssa ystävällisesti ja suoraan puheeksi, jos kristillisten perinteiden ja tapojen toteuttaminen tuntuu hankalalta. Srk voi auttaa löytämään sopivia tapoja – ovat katsomuskasvatuksen asiantuntijoita.
- Muistakaa että yhteistyö on muutakin kuin tila ja rahat. Se on yhteistä tekemistä ja vastuuta partion katsomuskasvatuksen toteutumiseksi, rinnakkain kulkemista yhteisellä polulla.
- Huoneentaulut lippukunnan ja seurakunnan yhteistyöhön
 - <https://www.partio.fi/wp-content/uploads/2021/03/Hyvan-yhteistyon-huoneentaulu-seurakunnalle.pdf>
 - <https://www.partio.fi/wp-content/uploads/2021/03/Hyvan-yhteistyon-huoneentaulu-lippukunnalle.pdf>

Miten hengellisyys näkyy teidän toiminnassanne? Mietintä vaikka johtajiston kesken. Lpkj ei välttämättä tiedä ryhmien toimintatavoista

- Mikä on teidän lippukunnan katsomusten kirjon todellisuus? Vastaavatko mielikuvat todellisuutta vai löytyykö esim. enemmän myönteisyyttä kristinuskoa kohtaan kuin tiedetään? Joskus he, joille kristittyjen tapojen jatkaminen on ok ovat ns. hiljainen joukko.
- Mitä teidän ryhmissä tapahtuu viikoittain? Pideätänkö hartaus/hiljentymishetkiä, käytetäänkö sisaruspiiriä ja millä sanoin? Ym.
- Mitä lippukunnan tapahtumissa, juhlissa, leireillä tapahtuu (= miten srk näkyy lpk:n omissa jutuissa)
- **Miten tätä voidaan kehittää? Pienin sopivin askelin**
 - Pienin askel on se että pidetään kiinni siitä mitä nyt on: sisaruspiiri ja ruokalaulu saa olla hengelliset. Maa on niin kaunis voi olla joulujuhlissa.
 - Joku pieni lisä sisaruspiiriin? Laulu, lumienkelit lattialla, kynttiläkierros, tarina
 - Ihmettelyn näkökulma vaikka kesäleirin aamuhartautena: kuka tämän luonnon on tehnyt? Mitä kaikkea maailmassa on sellaista, mitä ihminen ei itse pysty tekemään? Tosi tarpeellinen ja terve näkökulma elämässä. Kaikki ei pyöri ihmisen ympärillä tai ole ihmisen ratkaistavissa. Toisaalta näihin kysymyksiin voi olla yhtä monta vastausta kuin on maailmankatsomustakin.

Erilaisia ajatuksia, ideoita, vinkkejä

- Eri vuodenajat: Suomessa näkyvästi olevien kirkollisten symbolien merkitysten tutkiminen
 - Pääsiäismunien maalaaminen ja ottaminen yhdessä selvää, miksi sellaisia on alun perin alettu maalaamaan
 - miksi joulukuusi, mitä se tarkoittaa? Metsässä voi katsella vaikka kesälläkin kuusia ja jokainen leikisti valita itselleen hienoimman ja perustella miksi
 - Alias sananselitys tai piirros ja arvaa esim. joulun ja pääsiäisen sanoilla ja jutuilla
 - Adventtikalentereihin liittyvän kokouksen päätteeksi lopussa voidaan ottaa esiin asia että partiolaisilla on adventtikalenteri, ei joulukalenteri. Mitä eroa niillä on?
- Laulut (lopuksi vaikka pötkötellään makuualustoilla, tähtivaloprojektori, kynttilät tms.)
 - Kirkossa (Tuli kirkkoon mies ja lapsi...)
 - Partiomessulaulut esim.:
 - Kulkureita
 - Tule nuotion loimuun (Partiomessulaulu)
 - Sama taivas
 - Meille aurinko paistaa
 - Tuli ikuinen
 - Lasken matkaan leijan kauneimman
 - Ilta pimenee

Erilaisia ajatuksia, ideoita, vinkkejä

- Kristilliset värityskuvat (Googlen kuvahaku)
- Jokainen etsii itselleen 3 kiveä ja tuo sen hiljaa keskelle kun on ensin miettinyt itsekseen
 1. mistä on kiitollinen
 2. mille asioille tai keille ihmisille toivoo varjelusta
 3. onko mielessä jotain pyyntöjä tai tarpeita, millaisia?
 - Kivistä muodostetaan keskelle risti. Kun kaikkien kivet on viety, aloitetaan yhdessä joku laulu ja/tai sisaruspiirin sanat
- Jokainen valitsee yhden ihanteen joka jotenkin on itselle sillä hetkellä tärkeä. Se kerrotaan muille, voi perustella jos haluaa. Jokainen voi leikata lehdestä kuvan joka liittyy siihen.
- Oman tai ryhmän oman hiljentymisen ja rauhoittumisen paikan rakentaminen sisälle tai ulos
- Tehdään rautalangasta tai piippurassista ristit. Niitä saa näperrellä samaan aikaan kun kuuntelee tarinaa.
- Oman katsomuskynttilän koristelu (erillinen ohje)
- **Kynttilä on tärkeä symboli kaiken ikäisille/kynttilöitä kannattaa hyödyntää, on erityisen toimivaa symboliikkaa:**
 - jokainen saa sytyttää oman ja laittaa keskelle (esim. ristin muotoon). Risti on sitä isompi, mitä enemmän paikalla
 - kynttilä kiertää hiljaisuudessa
 - tuikut eri muodostelmaan pöydälle
 - kynttiläpolku: vaikka kolon pihalla hautakynttilöitä ja jokaisen kynttilän kohdalle joku kuva tai teksti.

Erilaisia ajatuksia, ideoita, vinkkejä

Kaikenlaiset luontojutut:

- Miksei eläimet stressaa vaikka niillä ei ole samanlaista varmuutta ruuasta ja talvesta selviytymisestä kuin ihmisillä?
- Mikä luonnossa rauhoittaa? Puhutaan ja jokainen etsii/näyttää esimerkkejä
- Suojelus-lumienkeli (voi tehdä myös sisällä lattialla): jokainen tekee oman lumienkelin huolella. Valmiiseen enkeliin jäädään makaamaan ja johtaja kertoo tarinan suojeluun ja huolenpitoon liittyen. Hetkessä voidaan myös lukea Raamatusta Psalmi 91:11-12, joka kertoo Jumalan huolenpidosta.-
- Kameran käyttöön Johtaja antaa ryhmälle aiheen, josta käydään ottamassa kuva. Kuvat esitellään ryhmälle. Aiheita voi olla esim. omatunto, pyhä, rauha, toivo, lepo, vapaus, voima...
- Tulostetaan tai jokainen etsii puhelimellaan Googlasta hakusanalla ”enkeli”. Jokainen valitsee enkelin, joka jotenkin puhuttelee eniten itseä. Esitellään toisille ja kerrotaan lyhyesti mikä siinä tuntuu mukavalta. Mietitään ja tutkitaan mitä enkelit merkitsevät kristinuskossa
- Mikä ei kuulu joukkoon? Johtaja valmistaa kuvalliset tai kirjoitetut koosteet ryhmän katsomuksista (tai yleisesti katsomuksista). Jokaisessa koosteessa on asia, joka nousee jostain toisesta katsomuksesta. Ryhmän tehtävänä on tunnistaa, mikä ei kuulu joukkoon.
- Kimin koe katsomus esineillä Näytetään ryhmälle esineitä, joissa on erilaisia katsomuksiin liittyviä asioita (voivat olla myös kuvia, jos esineiden löytäminen on haasteellista). Vuorollaan jokainen ryhmäläinen saa ottaa yhden esineen pois ja muiden tehtävä on huomata, mikä puuttuu.

Erilaisia ajatuksia, ideoita, vinkkejä

- Ihmettely osana partiota ja osana katsomuskasvatusta:
 - ihmeellinen ihminen: miksi olemassa, mitä kaikkia ominaisuuksia, aistit, tunteet, järki, kyvyt, myös monia puutteita, omatunto
 - Raamattu: miten sellainen kirja voi olla maailman käännetyin kirja? Tietääkö joku mitä se sisältää? Miksi joku yksittäinen kirja voi olla suosittu yli 2000 vuotta? Miksi se on kiinnostava tai ei-kiinnostava? Mitä koulussa on kerrottu siitä? Onko jollakin kotona Raamattu?
 - Jeesus ihmisenä ja ilmiönä: miten voimme tietää jostain yksittäisestä yli 2000 vuotta sitten eläneestä henkilöstä? Tiedämmekö muita yhtä tunnettuja henkilöitä? Miksi edelleen Suomessakin juhlii hänen syntymäpä
- läheltäpiti-tilanne jos partiossa tai jollekin ryhmässä on tapahtunut joku läheltä piti –tilanne tai muu niin siitä voi myös puhua ihmetellen ja rauhoitellen. Tärkeää että sille annetaan sopivasti tilaa ja aikaa ja että lasten ja nuorten kysymykset tulee kuulluiksi vaikka vastauksia olisikin vaikeaa antaa. Vakavissa tilanteissa kannattaa pyytää apua esim. seurakunnalta (aina voi soittaa kirkkoherralle: saattaa joku päästä avuksenne lyhyelläkin varoitusajalla)
- Ansaitsemattoman avun saaminen tai antaminen: miltä se tuntuu? Millaisia asioita ja tilanteita tulee ryhmäläisille mieleen?
- **> ihmettelystä ei tarvitse löytää vastauksia tai selityksiä.** Voidaan miettiä kysymyksiä mitä tulee mieleen ja lopettaa yhdessä siihen että maailmassa on niin paljon sellaista, mitä emme voi koskaan täysin tietää tai järjellä ratkaista. Meidän on turvallista ihmetellä näitä yhdessä ja ensi kerralla voidaan jatkaa.

Vilkas ryhmä

Katsomuskasvatus voi olla myös liikkuvaa ja aktiivista, toiminnallista.

Rauhoittumisen opetteleminen myös tärkeää mutta ei aina käytettävissä olevilla resursseilla mahdollista

- Joku vilkas laulu jossa vaihtuvaa liikettä? Esim. Pieni suuri seikkailu
- Painopehmot: riisipussi vanhan pehmolelun sisälle – ryhmä voi ommella itselleen tai kotoa pyydetään tekemään sellainen. Pötkötellään maassa ja pehmo oman vatsan päällä kuunnellaan yksi laulu.
- Hengitysharjoitus
- Maa-meri-laiva: rukous-Jumala-enkeli tai mitkä tahansa katsomuksiin liittyvät sanat
- Tunnustelupussi: joka kerta pussissa jotain erilaista: enkeli, risti, kulkunen (joululauluun liittyvä), pääsiäismuna, rippiristi, sormus, kynttilä tms.

Tavoite sopivaksi sinulle ja ryhmällesi!

Samojat, vaeltajat, aikuiset

Anna rippikoulun innostuksen ja oppien näkyä. He ovat valtava voimavara lippukunnan katsomuskasvatuksen toteuttajina:

- nuoret oppineet uusia leikkejä, iltanuotio-ohjelmaa
- Kuuntele millaisia hartauksia sieltä on jäänyt heidän mieleen
- Pyydä nuoria pitämään iltahartaus

Spotify soittolista: Helmiä suomirockin rukousnauhasta. Kuunnelkaa yksi laulu/kokoontuminen ja keskustelkaa miksiköhän se on lisätty listalle, mikä siitä tekee hengellisen?

Tulostetaan vaikka joulukertomus tai pääsiäisen tapahtumien kertomus. Leikataan se paloiksi. Ryhmän tehtävänä on päätellä mihin järjestykseen kertomuksen osat kuuluvat

Sen sijaan että mietittäisiin mitä eroja eri uskonnoilla ja uskonottomuudella on, voidaan keskustella millaisia yhteneväisyyksiä voidaan huomata?

Oma maailmankatsomukseni

- Tässä on sinulle sivu omaan pohdintaan, tätä sivua ei tarvitse näyttää kenellekään, mutta halutessasi saat partioystäväsi kanssa toki asioita yhdessäkin pohtia.
- Milloin ihmisestä tulee ihminen?
- Mikä erottaa ihmisen eläimestä?
- Onko ihminen pohjimmiltaan hyvä vai paha?
- Mistä pahuus ihmisessä johtuu?
- Mikä on ihmisen elämän tarkoitus?
- Mitä sinulle tarkoittaa ihmisarvo? Kuka on sinun kanssasi samanarvoinen, kuka eriarvoinen? Mikä on ihmisen arvo suhteessa eläimeen tai muuhun luontoon?
- Mitä ihmiselle tapahtuu kuoleman jälkeen?
- Milloin elämä loppuu?
- Onko olemassa sellaista todellisuutta, jota ei voi ihmisaistein havaita tai järjellä selittää? Miksi/Miksi ei?
- Onko Jumala olemassa?
- -Jos vastaat kyllä, mieti hetki millaiseen Jumalaan sinä uskot
- -Jos vastaat ei, mieti miten hetki miten suhtaudut eri uskontoihin
- Miten oma maailmankatsomuksesi on muodostunut?
- Ketkä henkilöt ovat siihen vaikuttaneet?
- Miten partiolaisuus on vaikuttanut maailmankatsomuksesi muotoutumiseen?
- Mitä haluat omasta maailmankatsomuksestasi välittää eteenpäin? Kenelle?

Minun elämäni tärkeät arvot

- Täytä 10-kohdan lista elämäsi tärkeistä asioista/arvoista, niistä asioista, jotka tekevät elämästäsi juuri sinun elämäsi. Asioiden ei tarvitse olla tärkeysjärjestyksessä. Tee tämä vaihe nopeasti enempää ajattelematta.
- 1.
- 2.
- 3.
- ...
- 10.
- Nyt katso listaa ja viivaa listalta yksi vähiten tärkeä asia.
- Katso jäljellä olevia ja viivaa niistä jälleen yksi vähiten tärkeä asia.
- Jatka tätä niin kauan, että jäljellä on vain yksi asia. Älä poista useampaa kerrallaan vaan aina yksi kerrallaan.
- Halutessasi voit etsiä itsellesi kaverin, jonka kanssa keskusteleet aiheesta. Voit pohtia näitä asioita myös yksiksesi esimerkiksi hiljaisuuden teltalla.
- Jäljellä oleva asia on tänään, tällä hetkellä elämäsi tärkein asia. Oletko tyytyväinen siihen? Miten tämä asia näkyy arjessasi?
- Löysitkö helposti nuo 10-asiaa? Miksi se oli helppoa/vaikeaa?
- Miltä tuntui poistaa yksitellen listalta elämän tärkeitä asioita?
- Minkä poistaminen oli vaikeinta? Mikä teki siitä vaikeaa?

Yhdessä srk:n kanssa

- Vietä yö kirkossa –retki: monet srk:t järjestävät: ilmoittautukaa mukaan vaikka koko vartion voimin partiohuivit kaulassa.
- Pyydä mukaan retkelle pitämään vaikka kynttiläpolku
- Tutustuminen kirkkoon
- Srk:n työntekijä vierailemaan vaikka ryhmän kokouksessa tai lippukunnan juhlassa (voi vaikka kertoa ammatistaan tai pitää leikkejä, askartelua vaikka johonkin hengelliseen aiheeseen liittyen
- Ehdottakaa, että järjestätte yhdessä seurakunnan kanssa pienen pyhiinvaelluksen joka voisi olla avoin vaikka myös ei-partiolaisille. Sopivan mittainen luontopolku ja sen varrella jotain pysähdyspisteitä, ajatuksia tms.
- Tehdään retki tai käydään retken yhteydessä kävelyllä hautausmaalla. Tutkitaan millaisia kuvia ja symboleita sieltä löytyy: enkeli, risti, lintu, kukkia, kynttilöitä jne. Kuunnellaan tarkkaavaisesti lasten ajatuksia. Miltä kävely teistä tuntuu? Monet kokevat hautausmaalla kävelyn olevan rauhoittavaa ja siellä voi olla kaunistakin. Mukaan voi ottaa seurakunnan työntekijän jos haluaa että mukana on joku ammattilainen myös kuuntelemaan lasten ajatuksia ja vastaamaan kysymyksiin. Hautausmaalla voi myös laulaa laulun, esim. Maa on niin kaunis
- Seurakunnasta voi pyytää kriisiapua lippukuntaan ja ryhmiin jos vaikka läheltä piti tilanne tai surutilanne
- Lippukunnan tai alueen leirin yhteyteen leirijumalanpalvelus ”partiolaisten näköinen ja muotoinen” ja se onkin avoin myös ei-partiolaisille (voisiko srk järjestää bussin, voisiko korvata srk:n perusjumalanpalveluksen?)
- Monissa seurakunnissa käynnissä ympäristödiplomien hakemisprosessi. Partiolaiset voisi luonnollisella tavalla olla mukana tätä: asiantuntijoina tai vaikka mukana jossain tapahtumassa tai tempauksessa.

Katsomuskynttilän toteutusvinkki

- Tuli on hengellisyyden vertauskuva. Kristinuskossa se on Pyhän hengen symboli. Esimerkiksi partiomessun lauluissa puhutaan rukouksen liekeistä ja tulesta Jumalan rakkauden vertauskuvana.
- Muissakin uskonnoissa tuli symboloi hengellisyyttä. Yksi tulen vertauskuva löytyy myös televisiosta tutusta Seikkailijat ohjelmasta, jossa kullakin kilpailijalla on soihdussa tuli, joka symboloi elämää. Kun kilpailija joutuu pelistä pois, hänen soihtunsa sammutetaan.
- Tuli symboloi henkeä, uskoa, rukousta. Syntymään liittyvässä riitissä, juhlassa, on saattanut olla tuli tavalla tai toisella mukana. Sen yhteydessä on toivottu elämään valoa.
- Partiolaiset koristelevat itselleen omat katsomuskynttilät: Partiolupauksessa ihminen lupaa kasvaa katsomuksessaan. Tänäpä jokainen tekee itselleen katsomustaan kuvaavan kynttilän. Esimerkiksi kristitylle se voi sisältää kristityksi tulemiseen eli kasteeseen ja kristittyinä elämiseen liittyviä symboleja. Uskontoon kuulumaton voi kuvata omaa henkistä kasvuaan ihmisenä ja sen tärkeitä elementtejä. Jokainen tekee vahalevyillä tai kynttilänkoristelukynillä kynttilään symboleja, jotka kuvaavat oman katsomuksensa merkitystä, sitä matkaa, miten kukin on katsomuksessa kasvanut ja mihin suuntaan toivoisi polkunsa vielä vievän.
- Jokainen askarteleo oman katsomuskynttilän, yksin rauhassa työskennellen. Lopuksi ryhmä menee yhteiseen rinkiin. Johtaja laittaa kynttilän, jossa on tuli kiertämään: "Katsomuksen on tarkoitus tuoda meille valoa elämään. Samalla kun sytytät tulen kynttilään, jaa jokin asia, joka sinun katsomuksessasi tuo sinulle valoa." Jokainen kuuntelee yhdessä itse kunkin katsomuksen valoa tuovat asiat, katselee palavia liekkejä, ihmettelee yhdessä kynttilöihin kuvattuja symboleja ja iloitsee katsomuksesta.

Kiitos!

- Lisätietoja sekä partion että kirkon sivuilla:
 - Googleta esim. partio ja katsomuskasvatus tai partio ja kirkko
- Piirin kirkkosuhdejaosto
- anna.kasvinen@evl.fi